

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/118/2015
Identifikačné číslo spisu: 5712214542
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:5712214542.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 5 C 220/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2014 sp.zn. 9 Co 133/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobkyňa podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Martin žalobu, ktorou sa voči žalovanej domáhala náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Žalobkyňa sa domáhala náhrady škody a nemajetkovej ujmy za nesprávny úradný postup spočívajúci v nevydaní rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote a zbytočných prieťahov v konaní Okresného súdu Martin. V žalobe zároveň uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Martin, preto jeho sudcovia nemôžu danú vec prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby Krajský súd v Žiline rozhodol o prikázaní tejto veci inému súdu toho istého stupňa.

Okresný súd Martin uznesením zo 4. februára 2013 č.k. 5 C 220/2012-23 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Žiline uznesením z 31. mája 2013 sp.zn. 8 Co 227/2013 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. V odôvodnení konštatoval, že napriek rozpornosti jednotlivých čiastkových postojov žalobkyne vzal za rozhodujúce jej opakované jednoznačné vyjadrenie, že námietku zaujatosti nevznáša. Keďže niet

predmetu súdneho poplatku, t.j. konkrétneho úkonu účastníka, ktorý by mal byť spolplatnený, odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa.

Okresný súd Martin rozsudkom z 28. novembra 2013 č.k. 5 C 220/2012-79 žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Súd prvého stupňa mal z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Martin sp.zn. 17 Er 2048/2010 za preukázané, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola na súde prvého stupňa podaná 30. apríla 2010, súd prvého stupňa 5. mája 2010 vyzval súdneho exekútora na doplnenie rozhodcovského rozsudku a 13. augusta 2010 vyzval na predloženie úverovej zmluvy žalobkyňa. Následne súd prvého stupňa poveril súdneho exekútora k vykonaniu exekúcie 13. septembra 2010. V dôsledku uvedeného nebolo možné rozhodnúť v zákonom stanovenej lehote. Súd prvého stupňa uzavrel, že nemal v konaní preukázané žiadne prietahy v exekučnom konaní, teda opomenutie vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, t.j. nemal preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Zdôraznil, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdenej ujmy, ktorá jej mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom a preto návrh žalobkyne ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 20. marca 2014 sp.zn. 9 Co 133/2014 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.) a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a skonštatoval správnosť skutkových zistení a právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa. Zdôraznil, že právo na kontradiktórne konanie nebolo porušené, žalobkyňa bola na pojednávanie pred prvostupňovým súdom riadne predvolaná a o možnosť uplatniť tieto svoje práva sa obrala sama svojím postupom, a to bezdôvodnou neúčastou na súdnom pojednávaní. Odvolací súd poukázal na názor Ústavného súdu SR, podľa ktorého porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (nález Ústavného súdu SR z 7. mája 2013, sp.zn. IV. ÚS 471/2012-75). Zdôraznil, že súd vo svojej rozhodovacej činnosti na zákonom ustanovené lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky konkrétne okolnosti posudzovanej veci. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo v danom prípade:

1. rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.). K názoru, že došlo k tejto procesnej vade, dospela žalobkyňa na základe toho, že existujú objektívne dôvody (na ktoré poukázala v podanej žalobe), pre ktoré sú všetci sudcovia okresného súdu vylúčení, v dôsledku čoho má byť vec postúpená inému okresnému súdu.

2. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Túto procesnú vadu vyvodzovala žalobkyňa z toho, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je prekvapivé, pretože popiera konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a je v rozpore so zákonom a ústavnou úpravou. Odňatie možnosti konať pred súdom videla aj v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, nakoľko nie je dostatočne odôvodnené. V konaní bola podľa názoru žalobkyne porušená aj základná zásada civilného procesu - kontradiktórnosť konania, keď súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na skutočnostiach a právnych argumentoch, ku ktorým sa nemohla žalobkyňa vyjadriť s cieľom ovplyvniť súdne konanie vo svoj prospech.

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Zmyslom dovolania je preskúmanie napadnutého rozhodnutia - v prípadoch stanovených zákonom - z hľadiska v zákone určených dovolacích dôvodov a dosiahnutie nápravy tam, kde rozhodnutie napadnuté dovolaním nemôže obstáť z aspektu opodstatnenosti v dovolaní uplatneného dovolacieho dôvodu. Výnimčnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti, ktorá spolu s interpretačnou praxou dovolacieho súdu (tiež ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva)

sleduje zachovanie jedného zo základných princípov právneho štátu - princípu právnej istoty - nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí (resp. ich výnimočnej zmeniteľnosti).

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné osobitne zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd - na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolaním je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovoláním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

Prípustnosť dovolania žalobkyne by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalobkyňa v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závažný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania

realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

Žalobkyňa namieta, že v danom prípade jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v dôsledku toho, že rozhodnutie odvolacieho súdu je „prekvapivé“ (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dovolatelka neuvádza žiadnu konkrétnu procesnú situáciu v konaní pred odvolacím alebo prvostupňovým súdom, ktorá by mohla založiť namietanú vadu konania. Abstraktné konštatovanie „v rozpore so zákonom a ústavou“ - „solistikované odôvodnenie nespravodlivosti“ - „popieranie konštantnej judikatúry“, samé osebe nepredstavujú účinnú obranu, pretože tu chýbajú konkrétne argumenty zakladajúce presvedčivosť uvádzaných tvrdení.

Z didaktického hľadiska možno pripomenúť, že Občiansky súdny poriadok stojí na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Úmyslom zákonodarcu, ako to vyplýva priamo z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z. bolo v praxi zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí. Uvádza sa v nej, že účastník tak bude mať možnosť vyjadriť sa k novej aplikácii doposiaľ nepoužitého ustanovenia, resp. inštitútu na zistený skutkový stav. S účinnosťou od 15. októbra 2008 Občiansky súdny poriadok (zákon č. 384/2008 Z.z.) v ustanovení § 213 ods. 2 O.s.p. posilňuje právo na spravodlivý proces tým, že účastník bude môcť až po samotné rozhodnutie argumentovať a predvídať možné rozhodnutie súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Rovnako by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami (viď Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 7 Cdo 42/2010).

Z ustanovenia § 219 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak je vo výroku vecne správne. Vecnú správnosť potvrdzujúceho rozhodnutia treba chápať v širšom zmysle, teda nielen z hľadiska hmotnoprávneho, ale i z hľadiska procesnoprávneho, so zreteľom na skutočnosť, že len pri dôslednom a presnom dodržiavaní procesných ustanovení môžu byť splnené predpoklady pre vydanie rozhodnutia plne zodpovedajúceho zákonu. Potvrdeniu prvostupňového rozhodnutia preto musí predchádzať všestranné posúdenie veci odvolacím súdom, zhodnotenie tak procesného postupu súdu prvého stupňa, ako aj jeho úvah pri aplikácii predpisov hmotného práva (Zborník IV str. 41).

Odvolací súd v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, pretože sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením, dal tak nepochybne najavo i to, že sa stotožňuje s jeho právnym posúdením veci (a preto sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia). V danom prípade oba sudy nižšieho stupňa dospeli k rovnakým právnym záverom o nepreukázaní predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu nesprávnym úradným postupom. Keďže odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie „nečakane“ a nepredvídateľne na iných (nových) právnych dôvodoch než súd prvého stupňa, nevznikla mu povinnosť vyplývajúca z ustanovenia §213 ods. 2 O.s.p. Dovolacia námietka žalobkyne, že išlo o tzv. prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu, v tomto smere nie je dôvodná.

Pokiaľ dovolateľka tvrdila existenciu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z dôvodu, že jej nebolo umožnené viesť kontradiktórne konanie, lebo sa nemohla vopred vyjadriť k právnym dôvodom, ktoré súd prvého stupňa vo veci uplatnil ex offi a na ktorých založil svoje rozhodnutie, ani táto jej námietka neobstojí. Oprávnená predsa mala možnosť predniesť svoju argumentáciu a vyjadriť sa ku všetkým vo veci rozhodujúcim otázkam, a to v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, čo aj využila, pričom odvolací súd sa s jej námietkami, ktoré pôvodne hodlala predostrieť súdu prvého stupňa, v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne vypořiadal. Dovolací súd poukazuje, že v danej situácii oprávnená už cestou riadneho opravného prostriedku dosiahla sledovaný účel, jej tvrdenie o odňatí možnosti pred súdom konať nemá tak žiadne opodstatnenie (k tomu porovnaj m. m. R 39/1993). Aj podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nedostatok pri uplatňovaní niektorých záruk spravodlivého súdneho konania, napr. na súde prvého stupňa, môže byť korigovaný konaním na druhostupňovom súde (Le Compte, Van Leuven a De Meyere v. Belgicko z 23. júna 1981, Adolf v. Rakúsko z 26. marca 1982, Feldbrugge v. Holandsko z 29. mája 1986; porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 1/2013 zo 16. januára 2013).

Neopodstatnené je aj tvrdenie dovolateľky, že nižšie sudy svoje rozhodnutia dostatočne neodôvodnili. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého

súdneho procesu, jednoznačne vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa však nevyžaduje, aby na každý argument strany, a to taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Iba ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija v. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani v. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis v. Grécko z 29. mája 1997; Higgins v. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako treba poukázať aj na zhodnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. nález zo 16. septembra 2003 sp.zn. III. ÚS 119/03, uznesenie z 3. júla 2003 sp.zn. IV. ÚS 115/03).

Po preskúmaní veci Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery nižších súdov nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozhodnutia (§ 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa poukázal na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reagoval na argumenty žalobkyne uvedené v odvolaní a náležite vysvetlil, prečo sa s nimi nestotožnil. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku dalo tak odpoveď na všetky relevantné otázky danej veci. Rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam.

Na základe vyššie uvedených dôvodov, dovolací súd dospel k záveru, že postupom súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom. Neopodstatnené je preto jej tvrdenie, že namietaným postupom súdov došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobkyňa namieta, že vo veci konal a rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.). Poukázala na to, že v žalobe uviedla objektívne dôvody, pre ktoré sú všetci sudcovia okresného súdu vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci a vec má byť postúpená inému okresnému súdu.

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.). Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní (§ 14 ods. 2 O.s.p.). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebránila v danom prípade dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd (R 59/1997).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj

konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v iných veciach vyslovil názor, že dôvod na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 1 O.s.p.) nezakladá sama skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp.zn. 3 Nc 14/2010). Nadväzujúc na tento názor dovolací súd pre účely preskúmvanej veci konštatuje, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia žalobkyne) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Dovolací súd nezistil dôvody, pre ktoré by mal byť vo veci konajúci a rozhodujúci sudca okresného súdu vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, rovnako nezistil ani dôvody, pre ktoré by bolo možné pochybovať o nezaujatosti sudcov, ktorí ako členovia odvolacieho senátu na odvolacom súde rozhodovali v tejto veci. Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní namieta, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca poukazujúc na námietku zaujatosti uvedenú v podanej žalobe, dovolací súd poznamenáva, že žalobkyňa opakovane jednoznačne uvádzala, že námietku zaujatosti nevznáša.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že námietka žalobkyne o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. nie je opodstatnená.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol procesne neprípustné dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.